

EL SOCIALISTA

Organ de la U. S. de C. (Secció Banyoles) i defensor dels treballadors.

Preu: 15 Cts.

Dels articles publicats en son responsables llurs autors

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CARRER PONENT, NÚMERO 10

L'actual moment polític

Dies ha que hom ha pogut llegir en els diaris, lo que n'opinan del actual moment polític els homes més significats en cada un dels partits, que es disputan el govern del poble i tant dels que es diuen de dretes com dels que es diuen d'esquerres; tant dels que estan en el poder, com dels que n'han devallat; tant dels que es diuen monàrquics com dels que es diuen republicans; hom n'ha pogut constatar ben bé, llegint les respectives editorials, que si fâ no fá.....; vaia! que si no tots, gairebé tots, opinan de tal manera, que no es aventurat opinar de tots ells, que sense escrúpols signarien la opinió adversa, si en un moment donat fos factible, un canvi dels llocs, que ocupan en política i heus ací, que les multituds que tant neguitoses viuen, davant d'un esdevenidor que s'els presenta, mes que malestruc, catastrófic, al tractar de trovar-hi en aquelles opinions, quelcom que les orienti a determinat procedir, no sols s'hi senten decepcionades i a mes a mes burlades, sino que tant malfiança els hi arriba, que cap viarany els hi sembla bó i per a llençarse camps a través i bén a la boija, ja no manca mes que un xiulet o un crit de som-hi tots i campí qui pugui.

De la manera que van desenvolupant-se els aconteixements en la nostra vida col·lectiva i en el dia d'avui, tombant-se les coses sempre del cantó que les apretan les bufades del trágul que desencadena, l'egoisme de la opulència, qui n'ha d'esperar-ne dels que nasqueren a cal ric o rics s'han fet, que hi enjuguin tan sols un tret amb bala beneïda o hi cremin un bri de llor o romaní, per

a desfer-ne el cap de broma en que hi dança la bruixeria, si es que millor els plau aquest bram de tempesta, per quant els hi sembla a n'ells, que sen l'espeterneç del régim que traspassa. Vejeu com en aquest sentit, opinan els prohoms d'aquest sector social, Diuen ells, els de cal ric, que el moment polític actual, es trascendentalíssim i auguran el retorn a la monarquia. Creuen que tornaran a governar els que viuen en la abundància; que podran posar les coses a talla vella i ja cuidaran que mai mes ningú pugui aixecar el cap.

Del sector oposat o sia dels que nasqueren a cal pobre i pobres son, si algun prohom coneixeu, digueum'el que hi tindré consulta. Jo no n'he trovat d'altri que un home vell, molt vell republicà de tota la vida, company del Xic de les barraquetes, que es diu socialista i anarquista, que creu amb els mals esperits, pero que are m'he enterat que s'ha fet ric adobant pells. Al preguntar-li jo la seva opinió, despres de desfer-se en elogis de la República, de Azaña, d'en Lerroux, d'en Macià, etz. etz. va acabar dient, que havien de combatre els extremistes, al dirt-hi jo que entenia per extremistes va dir-me: Home! No veus que n'hi ha que demanen la Lluna! Are els pellaies volen mes jornal!

Aixó es demanar la Lluna? Vos equivoqueu, amic meu; aixó es demanar un pa. Aixó es demanar la Lluna, insistiu l'interpelat i per desenpelegar-se de mi, enutjat repetia: s'han de combatre els extremistes. Aquesta es la meua opinió.

A les hores jo començaba a opinar també, que no hi haurà mes remei, que jugar-nos tot lo que tenim d'home, per defensar el pa.

Tal opinan a cal ric, qual hem d'opinar a cal pobre. Lo demés, fullaca.

El cant dels humils

Amb el cor flamejant vaig fent via,
recollint l'ambició dels humils.
No em fa res no tenir companyia
i anà arreu emboirat nit i dia
amb mos cants redemptors i virils.

Sempre avant aniré amb el coratge
que dels Hèroes m'ha dat el Dolor,
boi cantant amb veu mascle i selvatge
l'himne etern que combat l'esclavatge
i ens farà cor-lligâ en germanor.

Pels humils serà gran la victòria.
dels meus cants que son fills de llur dol,
enlairant-los per sobre l'escòria,
que sosté llur tirà ple de glòria,
en la vella foscor.

Ja el nou sol
sos raigs d'or va estenent per la terra;
son escalf xardorós l'enrogeix
i germina en el pla i en la serra
la llavor que duu flaires de guerra,
d'una guerra que el cor beneeix.

I, tot sol, amb l'ajuda sagrada
del record de tants hèroes passats,
als que escoltin la meva tonada
faré alçar triomfants la mirada
i volar com ocells deslliurats.

Ignasi IGLÉSIES

ELECCIONS

Tant «Renovació» com «El Banyolí» s'han preocupat de les eleccions municipals. «Renovació» pregona i precisa la conveniència d'un front únic d'esquerres, desenvolupa molts arguments teòrics i son decidits partidaris d'una aliança electoral igual a la que s'establí per les eleccions del 12 d'Abril.

Nosaltres estarem d'acord a pactar sempre i fer l'aliança anhelada per vosaltres amb vertaders partits d'esquerra, perque no n'hi ha pas prou en dir-sen i que sigui escrit en el programa. S'ha de sentir, amics, i vosaltres desgraciadament no heu fet res mes que dirvos-en.

Que heu fet tan en les lleis socials com laiques? Res. Si quelcom heu complert ha sigut per la força o per necessitat, si haguessiu complert com a ver-taders esquerrans, avui no estariem tan distanciat. Heu de fer mes cas omís del vostre programa portant-lo de la teoria a la practica.

La vostra ingenuitat fa que mantes vegades (no tinguent un camí fixat) deixeu en descontent els uns i els altres; manera d'evitar tot aixó, es fer complir estrictament el vostre programa, i com que es esquerrà almenys fareu contents als esquerrans.

Vos feu vostre el paragraf de la crida que fa U. S. de Catalunya que exceptuant el lerrouxisme, dfu: Salvem la República, salvem l'Autonomia presentant un front únic d'esquerres a la reacció. Pero tingueu en compte que diu *d'esquerres* i ara vosaltres no volgueu enmirallar-vos en l'esquerrisme de la U. S. de Catalunya fins avui per que nosaltres hem tret la cara sempre que ha calgut cosa que vosaltres no heu mai i no tenim mes remei que tenir-vos per adversaris.

*
*
*

El pinxo de «El Banyolí» ja es veu altra volta dalt el candeler, brama traient forças de flaguesa. En el seu article de fons, hi ha un paragraf que diu que les esquerres no tenim bandera per agrupar-nos. Nosaltres com homes d'esquerra cal que vos diguem que en tenim una que no desempararem mai perque colectivament i individualment venem i acatem amb tot el sentit del nostre cor.

En tenim una i es, vermella, i es vermella per que es tenyida amb sang dels martirs, que vosaltres els capitalistes, els homes religiosos, els homes sense cor, explotadors dels pobles i dels obrers que durant anys i anys heu fet.

En un altre article vos queixeu que no teniu llibertat. Que voleu dir que la coneixeu? Em sembla que no; tota vegada que vos queixeu sense raó, que en els vostres temps en deixaveu publicar d'articles semblants? La llibertat la voleu per vosaltres per aixafar-nos mes fort del que habiu fet.

Res, «Banyolí» capitalista-clerical, ja et coneixem el teu incógnit, i que referent aquest punt ja tindrem temps de parlar-ne. Per avui ja n'hi ha prou i ves a confessar, que tens molts pecats que't pesan al damunt.

Un encarregat que se les dona de pinxo a la fàbrica de les Saques.

No el coneixeu? .....doncs fixeus-hi bé; es panxut com una eruga butaruda; quan passa per el carrer fa, xap ....xap ....xap, sembla un ànec de tan aixenquellat que camina. No us hi haveu fixat? Fins fama en pipa per donar encara mes relleu a la seva personalitat.

Doncs are bé; aquest homenet que es pensa ésser molt gran i es molt petit de coneixement, es dedica en les seves funcions a la fàbrica a molt malt tractar a les treballadores, cosa que la direcció no se n'ha donat, o be no haurà volgut donar-sen còmpte.

A causa d'aquests tractaments, dies enrera una treballadora va tenir un accident per el disgust de les males paraules que li havia dit aquest ximple.

Els últims de la setmana passada va volguer fer una de les seves valenties, i parodiant D. Quijote de la Manxa aixecà la seva espasa desafiant-ho tot, fent-se amo i senyor d'aquella secció, tirant descaradament i injustament a una treballadora al carrer.

Ara bé ei bó del cas; les demás treballadores al veurer aquesta injustícia tan escandalosa, pararen les màquies i feren la deguda protesta a la direcció, al·legant que si aquesta treballadora quedava despedida elles la seguirien, per ésser aquest despido injustificable.

Al veurer aixó aquest encarregat de caire salvatge va dir amb veu alta: Si aquesta treballadora torna al seu lloc, jo agafo l'americana i plego..... Ahont voldrieu anar pobre home, que ni per fer de manobre servirieu?

Seguidament el director home mes rahoñable i vell en aquests afers el cridà en el despatx i després d'una predica de pare i senyor meu, li digué que fos la darrera vegada que passés aquest cas.

Aixis es que la obrera que havia sigut despedida per aquest imbècil, torna quedar admesa al mateix lloc que ocupava abans.

I are ja teniu aquell tenori que en un moment de xuleria aixecà l'espasa, abaixà el cap tot fent veurer que se'n donava vergonya i se l'envainà.

RALLI

De la disolució de las Corts

Feia algun temps que ho presentiem, però encara ens restava una esperança. Dissortadament els fets han vingut ben aviat, a confirmar les nostres temences. Cal parlar clarament perquè han d'ésser aquets moments decissius d'una màxima sinceritat per part de tots.

La reacció acaba d'obtenir un triomf resonant les conseqüències del qual son per avui previsibles.

Les Corts Constituints d'història gloriosa han estat a la fi dissoltes per sorpresa, cautelosament, com si hom temés encara una revifalla del seu esperit que va donar jornades inolvidables a la República. Aquelles Corts que aprovaren la Constitució, que es sens bubte una de les millors i mes avançades d'Europa en l'ordre polític, en l'ordre religiós, i en l'ordre social. De mes a mes les Corts avui dissoltes, en aprovar l'Estatut es feren mereixedores d'agraïment de tots els catalans concients.

Podriem dir el mateix de les Corts vinents? Molt ens temem que no. Potser trovariem la raó d'aquesta disolució al seu republicanisme i al seu laicisme.

L'article 26 de la Constitució encara inspira rancúnies irrefranables i de la seva derogació sembla fet pels uns encobertament pels altres d'una manera decidida la gran bandera de la reacció. La seva aplicació significa la implantació integral del laicisme a tot Espanya i aixó es el que s'ha volgut evitar.

I ara a estar previnguts que no es gens falaguer aixó vol dir que es te que fer el posible per l'unió de tots els esquerrans i socialistes, i donar la batalla a la reacció i trevallar de valent sí no volem perdre lo que tenim guanyat amb dos anys i mig de República.— N. S.

Tornem-hi ésser

Dies enrera parlàvem des d'aquestes pàgines del senyor *Ruc-Viu*. Avui que tenim un poc mes despai per donar mes detalls referent a aquest personatge, vos en direm quatre de fresques.

Ara no sols sembla que es el mes intel·ligent de la fàbrica del Sr. Gimferrer sinó que fins vol entendre amb motors elèctrics (essent un carbassó amb totes les de la llei). No fa pas molts dies que en la mateixa fàbrica tingueren que reparar un motor elèctric, i aquest bon intel·ligent, diu: deixeu per mi, se'l mira, se'l torna a mirar, i exclamá: no em veig amb c.... d'arregrar-ho. Que vos en sembla, d'aquest senyor *Ruc-Viu*? Amb tot vol entendre i resulta ésser un treballador com els demás.

En cambi desacreditant moltes vegades a altres treballadors, essent ell un carbassó amb potes. Jo vos aconsello amic *Ruc-Viu*, pel ve que us vull que quant aneu alscafès, principalment (a Cal Nunci) no feu alardes ni vos alabeu de res, perquè tothom vos pendrà el pel (encara que ja el teniu fora de la testa). Quedeuse a discutir a la fàbrica que es amb lo que sou un prohóm, perquè segons dieu vos amb una mirada vostra ni l'Alfredo es tant capàs per arreglar la maquinària com jo. — *Un que vos coneix.*

Bloc de Notes

AVIS

La Junta del Sindicat Local de Treballadors de Banyoles prega als seus afiliats que diumenge dia 15 del corrent a les 10 del matí es serveixin assistir a la reunió general que aquest sindicat celebrarà al seu estatge social per a tractar d'un assumpte de gran transcendència. De no assistir-hi regirà la multa reglamentaria. Obrers no hi falteu!

LA JUNTA.

ELECCIONS

Ciutadans Republicans s'apropen les eleccions, ja vos heu assabentat si teniu vot i a quin col·legi vos correspon votar? Es precis interessar-si, penseu que la reacció vigila penseu que perillen les llibertats conquerides per la República i que cal estar previngut i millor amb una estaca a la mà per acabar amb aquests reaccionaris que anaren a Roma cridant Visca el Rei i desacreditant la República.

UN MANIFEST

Persona ben informada ens assegura que la Junta del Sindicat Local pensa llençar un manifest a l'opinió sensata de Banyoles detallant extensament tota la tramitació del conflicte de la casa de l'esbirro senyor Lavall, el qual es tellarà el prop·vinent dilluns degut a la intransigència de dit burgès, després d'haver esgotat tots els recur-

sos legals. Molt celebrariem que les esmentades obreres poguessin millorar un poc els migradíssims jornals de que actualment disfruten que no arriben per a cobrir les més apremiants necessitats mentres que la senyora de dit burgès estrena abrics de 400 ptes. que son l'admiració de Banyoles.

SERA O NO SERA

Es possible que es diu que al nostre arquitecte li van donant càrrecs i mes càrrecs. I despres diràn que no es pot complir. La qüestió son pesetes, oi.

AL BATLLE

Fem present que els dies de la Festa de Sant Martirià, que aquets especuladors de certes parades que enganyen al públic se'ls vigili, i no se els hi dongui permis per parar sense la deguda patent.

CONDOLENÇA

El nostre particular amic i col·laborador, en Angel Pérez Ripoll, li acompanyem amb el nostre sentiment la pèrdua de la seva companya i esposa Donya, Remigia Avellí Fusté.

Per lo que s'ha criticat d'aquest senyor aquets dies, no podem en aquets moments parlar-ne.

De moment sols donem les gràcies a les persones veïnes que saben amb tota certesa les qualitats de modalitat i honradesa del nostre bon amic.

Imp «LA BANYOLINA»

RETALLEM DE LA PREMSA

Catalunya té 1643543 electors.

Com es distribueix el cens d'electors de Catalunya:

	Homes	Dones	Total	Escés femení
Barcelona capital	257.527	313.042	570.569	55.515
Circumscripció	233.241	251.017	494.258	17.776
Girona	93.698	96.891	190.589	3.193
Lleida	91.245	94.958	186.203	3.713
Tarragona	103.894	108.030	211.924	4.136
	<u>173.605</u>	<u>863.938</u>	<u>1.643.543</u>	<u>84.333</u>